

Brussel, 27 februari 2023
(OR. en)

6698/23

**Interinstitutioneel dossier:
2022/0345(COD)**

ENV 160
SAN 96
COMPET 132
CONSOM 52
AGRI 80
CODEC 238

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. Comdoc.:	14223/22 + ADD 1 - COM(2022) 541 final + Annexes 1 to 8
Betreft:	Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (herschikking) - Oriënterend debat

Ter sturing van het debat over het bovengenoemde wetgevingsvoorstel tijdens de volgende zitting van de Raad Milieu op 16 maart 2023 heeft het voorzitterschap een achtergrondnota met vragen voorbereid (zie bijlage).

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht kennis te nemen van de achtergrondnota en de vragen, en deze met het oog op het bovengenoemde oriënterend debat toe te zenden aan de Raad.

**Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de behandeling
van stedelijk afvalwater (herschikking)**

- Achtergrondnota van het voorzitterschap met vragen voor de ministers -

Achtergrond

De kwaliteit van onze Europese rivieren, meren en zeeën is van essentieel belang voor het milieu en de menselijke gezondheid. Schoon water is van vitaal belang voor veilig drinkwater. Het is ook belangrijk voor economische activiteiten zoals industriële productie, vervoer, toerisme en visserij.

Stedelijk afvalwater is een van de belangrijkste bronnen van waterverontreiniging in de Europese Unie. Bij een evaluatie van de richtlijn stedelijk afvalwater zijn drie belangrijke kwesties aan het licht gekomen, namelijk de resterende verontreiniging uit stedelijke bronnen, onvolledige afstemming op nieuwe maatschappelijke ambities en de Europese Green Deal, en een ontoereikend of ongelijk governanceniveau. Wat de verontreiniging door stedelijk afvalwater betreft, werd in de evaluatie geconcludeerd dat kleinere steden, niet-gecentraliseerde behandelingsinstallaties, verouderde normen van de bestaande richtlijn voor nutriënten, en verontreiniging als gevolg van zware regenval belangrijke resterende verontreinigingsbronnen zijn. Ook lozingen van microverontreinigende stoffen worden een steeds groter punt van zorg.

In de evaluatie werd ook het potentieel in de afvalwatersector geanalyseerd voor verbeteringen van de energie-efficiëntie, als bijdrage aan het klimaat- en energiebeleid van de EU, alsook het potentieel van een beter slibbeheer en hergebruik van water voor een betere afstemming op het EU-actieplan voor de circulaire economie.

Stand van de werkzaamheden in de Raad

Op 26 oktober 2022 heeft de Commissie haar voorstel voor een herziene richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater goedgekeurd. Op 4 november 2022 heeft ze haar voorstel en de bijbehorende effectbeoordeling aan de Groep milieu voorgelegd.

Tot dusver zijn er vijf vergaderingen van de Groep milieu gehouden. In januari, onder het Zweedse voorzitterschap, hebben de lidstaten tijdens een eerste lezing van het voorstel de artikelen 1 tot en met 21 besproken (met uitzondering van de artikelen 12 en 19). Ook zijn tijdens deze vergaderingen van de groep enkele verduidelijkingen over de richtlijn gegeven en hebben de lidstaten een eerste maal over deze artikelen van gedachten gewisseld. De besprekingen in de groep waren positief en constructief. In het algemeen staan de lidstaten positief tegenover het voorstel. Tegelijkertijd zijn uit deze eerste besprekingen inzichten naar voren gekomen met betrekking tot verschillende uitdagingen.

Te bespreken onderwerpen

Om sturing te geven aan de toekomstige werkzaamheden van de groep, stelt het voorzitterschap voor dat de Raad Milieu op 16 maart de volgende onderwerpen bespreekt:

Algemeen ambitieniveau om de resterende verontreiniging aan te pakken

Om de resterende verontreiniging van stedelijk afvalwater aan te pakken, stelt de Commissie voor het toepassingsgebied van de richtlijn uit te breiden tot kleinere agglomeraties¹. Hiervoor zullen tegen 2030 volledig aangesloten opvangsystemen nodig zijn, ook voor secundaire behandeling, maar met mogelijkheden voor vrijstellingen.

Stedelijke afvalwaterzuiveringsinstallaties blijven ook een belangrijke bron van lozingen van nutriënten die tot eutrofiëring van de waterlichamen in de Unie leiden. Om het vrijkomen van nutriënten verder te beperken, zijn in het voorstel uitgebreide verplichtingen opgenomen voor de verwijdering van stikstof en fosfor door middel van een zogenaamde tertiaire behandeling. De voorschriften zullen uiterlijk in 2040 ingaan, met tussentijdse streefcijfers.

Microverontreinigende stoffen, zoals farmaceutische residuen, zijn een toenemend probleem in waterlichamen. Het voorstel bevat daarom nieuwe voorschriften voor een extra behandelingsstap, namelijk een "quartaire behandeling", die gericht is op de verwijdering van een breed spectrum aan verontreinigende stoffen. Voorgesteld wordt om uiterlijk in 2040 aan deze eisen te voldoen met tussentijdse streefcijfers.

¹ Kleinere agglomeraties van 1000 i.e. (inwonerequivalent) ten opzichte van de huidige 2000 i.e.

Volgens de lidstaten wordt het moeilijk om de voorgestelde termijnen en eisen na te leven, gezien de tijd die nodig is om infrastructuurinvesteringen te plannen. Er wordt ook gevraagd om flexibiliteit in de vorm van aanpassingen aan de nationale en lokale omstandigheden, en om afstemming van de tijdschema's op planningscycli in andere watergerelateerde richtlijnen. Sommige lidstaten waren ook bezorgd over het feit dat de extra milieuvoordelen die met strengere verplichtingen inzake tertiaire en quataire behandeling worden bereikt, niet altijd in verhouding staan tot de kosten van de behandeling.

Financiering van de behandeling van microverontreinigende stoffen

In het voorstel wordt de quataire behandeling van microverontreinigende stoffen gefinancierd door verplichte regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in te voeren voor bedrijven die farmaceutische en cosmetische producten op de EU-markt brengen. Hoewel de belangrijkste beginselen in het voorstel worden uiteengezet, wordt de praktische uitvoering van deze regelingen aan de individuele lidstaten overgelaten. Ook zou volgens het voorstel de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid alle kosten moeten dekken (d.w.z. voor quataire behandeling, monitoring en verzameling van statistieken over wat op de markt wordt gebracht).

Hoewel de lidstaten in het algemeen positief staan tegenover de toepassing van het beginsel "de vervuiler betaalt", vragen de lidstaten om verduidelijking van de manier waarop een dergelijke regeling in de praktijk zou kunnen werken, aangezien dit soort instrument nieuw is voor de sector stedelijk afvalwater. De meningen waren verdeeld over de vraag of dit de meest geschikte financieringsstrategie is en of deze het best op EU-niveau of op nationaal niveau wordt uitgevoerd.

Bijdragen aan energieneutraliteit

Het voorstel bevat een doelstelling inzake energieneutraliteit voor de sector stedelijk afvalwater, die in elke lidstaat uiterlijk in 2040 moet zijn gehaald, met tussentijdse streefcijfers. De kerndoelstelling is de verbetering van de energie-efficiëntie en de productie van hernieuwbare energie, met name uit biogas en andere middelen. Om dit doel te bereiken, zullen geleidelijk energie-audits worden opgelegd voor alle middelgrote tot grote installaties². De lidstaten zullen er verder voor zorgen dat de totale jaarlijkse productie van hernieuwbare energie uit deze installaties overeenstemt met hun totale energieverbruik. Dit streefcijfer moet uiterlijk in 2040 op nationaal niveau worden toegepast, met tussentijdse streefcijfers.

² Vanaf 10 000 i.e. en meer (afstemming op de beste praktijken in sommige lidstaten).

De besprekingen in de groep waren over het algemeen positief over de bepaling inzake energie-efficiëntie. Men is zich bewust van de voordelen van de voorgestelde energie-audits, hoewel tijdschema's voor de lidstaten een uitdaging vormen. Er bestaat enige bezorgdheid over het feit dat de voorgestelde streefcijfers inzake energieneutraliteit mogelijk moeilijk verenigbaar zijn met de nieuwe eisen voor stikstofverwijdering en quartaire behandeling vanwege het energieverbruik van een dergelijke behandeling. Ook bestaat er enige twijfel over de vraag of de energieneutraliteitsdoelstelling moet worden beperkt tot de sector stedelijk afvalwater of binnen een breder geïntegreerd productiesysteem moet worden verwezenlijkt.

Vragen aan de ministers

Om sturing te geven aan de verdere werkzaamheden van de Groep milieu, wordt de ministers verzocht van gedachten te wisselen over de volgende vragen:

- 1. Wat vindt u een passend ambitieniveau op basis van het voorstel om de resterende bronnen van stedelijke verontreiniging aan te pakken?*
- 2. Vindt u het passend een regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en streefcijfers inzake energieneutraliteit op te nemen in de richtlijn stedelijk afvalwater?*